

ΚΟΣΜΙΑ ΚΑΙ... ΜΗ

Γράφει και επιμελείται ο Γιώργος Χατζηβασιλίας

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ Λαϊκή Αγορά: Ένας θεσμός για τις οικονομικές κρίσεις!

Οταν βρίσκομαι σε ξένη χώρα ή για πρώτη φορά σε πόλη της πατρίδας μας επισκέπτομαι τα αξιοθέατα, τα μουσεία και ιστορικά μνημεία, αλλά με ενδιαφέρει και η καθημερινότητα των κατοίκων της. Ψάχνω πίσω από τη βιτρίνα για να εξακριβώσω πώς ζουν οι άλλοι, επειδή η μάνα μου συνήθιζε να λέει «απ' έξω μπέλα μπέλα κι' από μέσα κατσιβέλα» όταν σχολίαζε οπτικές απάτες ανθρώπων, επιχειρήσεων και εξουσιών.

Την Ελλάδα επισκέφθηκα πρώτη φορά το 1955 πριν συμπληρώσω τα 20 χρόνια μου και αφού ανέβηκα στην Ακρόπολη, αφού περπάτησα στο Μοναστηράκι και αφού ένιωσα υπερηφάνεια όταν είδα την αλλαγή φρουράς των Ευζώνων στο Σύνταγμα, πρότεινα σε μια θεία μου να τη βοηθήσω στα ψώνια της στη λαϊκή αγορά.

Εμοιαζε με τα «παζάρια» μας στην Αίγυπτο, πλήθος ανθρώπων και προϊόντων, οχλαγωγία και διαπραγματεύσεις για τις τιμές, όμως στην Ελλάδα υπήρχε και το θέμα. Οι κεφάτες ατάκες των εμπόρων για να ελκύσουν τον πελάτη στο πάγκο τους: «Κορίτσια, ελάτε τώρα που τα κατέβασα!», «Κοτόπουλα Γιάννενα, ορίστεεε», «Φάτε σπανάκι, και τέρμα η τυρίδα!», «Είναι καλό το αυγό... τούμπανο!», «Ποποπο, πράγμα που έχω σήμερα!».

Φέτος συμπληρώθηκαν 88 χρόνια (18 Μαΐου 1929), από την ίδρυση ενός νέου θεσμού από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, που λειτούργησε μέχρι σήμερα συνεχώς (με εξαίρεση την περίοδο της κατοχής).

Ήταν μια εποχή που η κερδοσκοπία των μεσαζόντων είχε καταντήσει μάστιγα και η οικονομική κρίση βρισκόταν προ των πυλών. Οι υπερτιμήσεις των προϊόντων ήταν τεράστιες και κάθε προσπάθεια αντιμετώπισής τους, με νόμους και αγορανομικές εγκυκλίους, έπεφταν στο κενό.

Η πρώτη λαϊκή αγορά, λοιπόν, στήθηκε στις 18 Μαΐου 1929, στην πλατεία Θησείου, ημέρα Σάββατο.

Η παρουσία του τότε πρωθυπουργού στη λαϊκή του Θησείου ήταν το μεγάλο θέμα εκείνης της ημέρας. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος πήγε στο Θησείο, ζήτησε ένα καλάθι

και πραγματοποίησε μόνος του αγορές, για να χαρίσει στο τέλος όσα αγόρασε σε μια φτωχή γυναίκα της περιοχής.

Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας, Παναγής Βουρλούμης, φωτογραφιζόταν αγοράζοντας λεμόνια και ο δήμαρχος Αθηναίων, Σπύρος Πάτσος, λαχανικά και πατάτες. Οι τιμές, που δημοσιεύονταν την επομένη στις εφημερίδες, δεν μπορούσαν να αφήσουν κανέναν αδιάφορο.

Ο Γεώργιος Πωπ δεν έχασε την ευκαιρία και χαιρετίζοντας την είδηση ότι επρόκειτο να εγκαινιαστεί με κάθε επισημότητα ο θεσμός στο Θησείο, έδινε τις απαραίτητες έμμετρες οδηγίες:

«Θα πας εις το Θησείον μόλις φέξη / ή μόνος ή μετά παρέας / και πριν ακόμη πης μια λέξι / θα παίρνης ζαρζαβατικά και κρέας».

Φανταζόταν δε ότι «Έτσι θα καλοτρώγωμεν τα πλήθη, / όλα θα βρίσκωνται φθηνά κι αφθόνως, / και της ζωής το πρόβλημα ελύθη / και κάνομε γυμναστική συγχρόνως!»

Ο ιστορικός ερευνητής και δημοσιογράφος Λευτέρης Σκιαδάς σημειώνει σε μια ενδιαφέρουσα εργασία του για τις λαϊκές αγορές (από την οποία αντλήσαμε και πολλά στοιχεία) ότι «ο θεσμός εξαπλώθηκε απ' άκρου εις άκρον σε όλη τη χώρα» καθώς και ότι «ίσως ακόμη και οι οργανωτές του θεσμού να μη γνώριζαν τη δημοφιλία που θα απολάμβανε και τον τρόπο που θα επηρέαζε την καθημερινή ζωή των νεοελλήνων αυτό το εγχείρημα».

Το περίφημο «δώσε μου κι εμένα μπάρμπα» κυριαρχούσε σ' εκείνες τις πρώτες λαϊκές αγορές. Κομπές γυναίκες, κοριτσόπουλα χαριτωμένα, αλλά και καλοαναθρεμμένοι αστοί, αξιωματικοί και δικηγόροι συνωστιζόνταν για να προμηθευτούν τα πολύτιμα αγαθά.

Κατά καιρούς, όπως συνέβη το 1964, συζητήθηκε η κατάργησή τους, κυρίως από εκείνους που πλήττονταν από τη λειτουργία τους.

Η αρχή για τις λαϊκές έγινε με Προεδρικό Διάταγμα που υπέγραψε ο Παύλος Κουντουριώτης καθόριζε τις

ημέρες, τους χώρους και τις ώρες (6 π.μ. έως 11 π.μ.) που θα πραγματοποιούνταν λαϊκές αγορές στις γειτονιές της Αθήνας. Τη Δευτέρα στην πλατεία Κολιάτσου, την Τρίτη στην οδό Τσοίτσα, την Τετάρτη στην πλατεία Παγκρατίου, την Πέμπτη στη λεωφόρο Αλεξάνδρας, την Παρασκευή στον σταθμό Λαρίσης, το Σάββατο στην πλατεία Θησείου και την Κυριακή στο τέρμα της οδού Βεΐκου.

Η Λαϊκή Αγορά είναι ένας «θεσμός» που έχει εδραιωθεί στη συνείδηση του Έλληνα καταναλωτή λόγω της ποιότητας των προϊόντων που μπορεί να βρει εκεί, αλλά και των χαμηλότερων τιμών σε σχέση με άλλα εμπορικά σημεία που πωλούνται ίδια προϊόντα.

Αυτή τη διαπίστωση κάνουν οι πωλητές λαϊκών αγορών και επιβεβαιώνουν οι καταναλωτές στις συνολικά 285 που γίνονται κάθε βδομάδα στην Αττική.

Το συγκριτικό πλεονέκτημα της λαϊκής αγοράς είναι η φρεσκάδα των προϊόντων. Τα προϊόντα συνήθως μαζεύονται από το βράδυ και το πρωί βρίσκονται στον πάγκο. Ένα δεύτερο πλεονέκτημα είναι οι χαμηλές τιμές, σε συνδυασμό με την ποιότητα.

Σχολιάζοντας κατά πόσο η κρίση στην εποχή μας έπληξε ή βοήθησε τη λαϊκή αγορά, εκείνο που παρατηρείται είναι ότι η νοικοκυρά δεν γεμίζει πια το καλάθι. Σήμερα, δυστυχώς, ο καταναλωτής προμηθεύεται τα προϊόντα του με μέτρο.

Ο συνταξιούχος θυμάται τις εποχές που γέμιζε το καρότσι και αναφέρει «σε λίγο δεν θα χρειαζόμαστε καρότσι. Για 5 μήλα και 3 ντομάτες. Θα τα παίρνουμε στα χέρια». Ένα φαινόμενο που υπήρχε πάντα στις λαϊκές, αλλά εντάθηκε κατά την περίοδο της κρίσης είναι ότι ο κόσμος περιμένει να ψωνίσει μετά τις 12 το μεσημέρι όταν οι τιμές αρχίζουν να πέφτουν και κάτω του κόστους όσο πλησιάζει το μεσημέρι.

Ένας θεσμός, λοιπόν, που ξεκίνησε με τον Ελευθέριο Βενιζέλο για να αντιμετωπιστεί η κρίση του 1929, είναι σωτήριος για τους δεινοπαθόντες Έλληνες και στη σημερινή εποχή των Μνημονίων...

Νίκος Βαλλής

Το κακό μαντάτο ομολογώ ότι με συγκλόνησε και ας μην είχα μιλήσει ποτέ με τον άνθρωπο, έναν καλό άνθρωπο του Έλληνισμού στο Σίδνεϊ, τον Νίκο Βαλλή, που χάσαμε προχθές ξαφνικά και πρόωρα.

Ο Νίκος Βαλλής αναμφισβήτητη ήταν από τους συμπατριώτες μας που κοσμούν την παροικία μας και αναδεικνύουν τις αρετές της με τον ακεραίο χαρακτήρα και την αξιοπρεπή συμπεριφορά τους.

Τρυφερός σύζυγος και πατέρας στην ιδιωτική του ζωή, ο Νίκος Βαλλής, γενναϊόδωρος με τον χρόνο και το χρήμα του σαν επιτυχημένος επιχειρηματίας, που όποτε του ζητήθηκε υποστήριξε κάθε φιλανθρωπική εκδήλωση και κάθε ευγενή προσπάθεια.

Ο Νίκος Βαλλής, ενεθάρρυνε και έκανε πραγματικότητα το όνειρο του λογο-

τέχνη να δει τυπωμένη την πνευματική του εργασία και βοήθησε ανιδιοτελώς με ουσιαστικό τρόπο στην μεγάλη επιτυχία της συναυλίας που οργάνωσαν «Ο Κόσμος» και οι παλαίμαχοι μουσικοί της παροικίας μας για να βοηθήσουμε το φιλανθρωπικό έργο του αιδ. πατρός Νεκταρίου Ζορμπαλά.

Η παροικία μας είναι σήμερα φτωχότερη χωρίς τον Νίκο Βαλλή, όμως η σκέψη μας είναι κοντά στην οικογένειά του που θρηνεί τον άνθρωπό της, τον καλό άνθρωπο σύζυγο και πατέρα.

Στην απαρνήγορη σύζυγό του Καίτη Βαλλή, τα παιδιά του και οικείους εκφράζουμε τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια και μακάρι να βρουν το κουράγιο για να κρατήσουν ζωντανή την μνήμη του.

Πένθη

Ο εκλεκτός συνεργάτης μας, Αντώνης

Αμπατζής, ζει αυτές τις μέρες το δράμα χιλιάδων συμπαροίκων που δεν πρόλαβαν ν' αποχαιρετήσουν για ύστατη φορά τους γονείς τους.

Ο Αντώνης ήπια κι' αυτός το φαρμάκι της ξενιτειάς, όταν έχασε την μητέρα του που πέθανε στην Αθήνα δυο ημέρες μετά την επιστροφή του από ταξίδι στην Ελλάδα.

Δεν υπάρχει πιο σκληρή εμπειρία από το μακρινό ταξίδι για να κηδέψεις το γονιό σου και μαζί με τους συναδέλφους μου συμμεριζόμεθα τον πόνο του Αντώνη.

Αντώνη, τα πιο θερμά μου συλλυπητήρια.

Ποιοί έφαγαν τα λεφτά...

Εκατομμυριούχος δήμαρχος «ξεχνούσε» να δηλώσει τις παχυλές καταθέσεις του για πάνω από μια δεκαετία! Πρόκειται για τον πρώην δήμαρχο Καλαμαριάς

Χριστόδουλο Οικονομίδη (ΠΑΣΟΚ), που τα τελευταία χρόνια βρίσκεται για δεύτερη φορά εμπλεκόμενος σε σοβαρή ποινική υπόθεση διαφθοράς κατά την αυτοδιοικητική του θητεία.

Όπως έγινε γνωστό, στους τραπεζικούς του λογαριασμούς εντοπίστηκαν αδήλωτα εισοδήματα ύψους 1,2 εκατ. ευρώ, τα οποία ουδέποτε δήλωσε ως είχε υποχρέωση και την προέλευση των οποίων φέρεται ότι αδυνατεί να δικαιολογήσει.

Αμ' γι' αυτό έχουν κακό όνομα οι «σοσιαλιστές» στην Ελλάδα, όμως θέλουν να κυβερνήσουν πάλι την Ελλάδα... Θα μου πείτε, βέβαια, ποιός έχασε το φιλότιμο για να το βρουν αυτοί; Εγώ ξέρω αλλά δεν είμαι μαρτυρίαρη!

Καλό!

Σήμερα φίλοι μου δεν έχω διάθεση για ανέκδοτα...